

CLIȘEE METAFORICE CU CARACTER PERIFRATIC

MARINA POGOSEAN

cl. a XI-a, LT „Ion Creangă”, Chișinău

Alături de clișeele lexicale obișnuite, cu sens nefigurat, întrebuințate în limbajul administrativ-juridic și în cel politic, au apărut, în ultimii ani, câteva expresii cu valoare metaforică, „împrumutate” din vocabularul științific și tehnic sau din cel religios, datorită cărora dobândesc conotații speciale. Aportul stilistic al acestor construcții figurate este incontestabil, numai că, abuzând de ele, autorii cad în manierism, utilizându-le în contexte care nu le reclamă imperios prezența, și anume în locul unor termeni uzuali, nepretențioși. Iată și câteva cazuri mai frapante.

	<i>Sensul propriu</i>	<i>Sensul figurat</i>
Undă verde	Procedeu folosit pentru asigurarea fluenței maxime a traficului auto pe arterele de circulație din oraș, realizat printr-un sistem de comandă coordonată a semafoarelor.	<i>A aproba, a accepta, a încuviința, a consimți, a admite, a-și da consimțământul, a fi de acord, a îngădui, a permite, a fi de părere etc.</i>
Lungime de undă	Distanța dintre două puncte succesive ale unei unde, în care oscilația are aceeași fază.	<i>Acord, consonanță, armonizare, potrivire, coincidență, identitate, concurs etc.</i>
Lance	Veche armă de atac, formată dintr-o vergea lungă de lemn prevăzută cu un vârf metalic ascuțit.	<i>Vizează partea cea mai amenințătoare, elementul cel mai incisiv, liderul cel mai „agresiv” al unei mișcări, organizații etc.</i>
Luminița de la capătul tunelului	Fenomen mitic, transcendent, legat de „marea trecere” către viața veșnică, după moarte, a sufletului omenesc.	<i>Expresie metaforică a „realizării”, a „salvării”, a „eliberării”, a „speranței” de mai bine, a „împlinirii” unor idealuri etc.</i>
Balon de oxigen	Rezervor de oxigen prevăzut cu un tub de aspirație, întrebuințat la reanimarea unor bolnavi.	<i>Salvator, salutar, binefăcător, bine-venit etc.</i>